

Β' Γυμνασίου

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ Β' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΕΝΟΤΗΤΑ 1

ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΟ;

Το υποκείμενο είναι μία λέξη της πρότασης που δείχνει:

- 1) ποιός κάνει κάτι
- 2) ποιός παθαίνει κάτι
- 3) σε ποιά κατάσταση βρίσκεται

Το ρήμα και το υποκείμενο συμφωνούν σε πρόσωπο και αριθμό.

ΣΕ ΤΙ ΠΤΩΣΗ ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ;

Το υποκείμενο βρίσκεται πάντα σε πτώση **ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ** και απαντάει στην ερώτηση ποιός -ά-ό, ποιοί -ές - ά. π.χ. Ο Νίκος παίζει. Ποιός παίζει; ο Νίκος (Y = Υποκείμενο ρήματος)

ΠΡΟΣΟΧΗ! Όταν έχουμε απρόσωπο ρήμα ή απρόσωπη έκφραση, τότε το υποκείμενο είναι μία πρόταση. Τα απρόσωπα ρήματα που βρίσκονται σε γ' ενικό συνήθως έχουν ως υποκείμενο μια πρόταση που αρχίζει με το **να** ή **ότι**.

Ορισμένα απρόσωπα ρήματα είναι τα: λέγεται, απαγορεύεται, επιτρέπεται, ανακοινώνεται, ενδέχεται, χρειάζεται, φαίνεται, κ.α.

Ορισμένες απρόσωπες εκφράσεις

είναι + ουσιαστικό

Είναι καιρός να σου μιλήσω

είναι + επίθετο ή μετοχή σε

Είναι κακό να μην ακούς τους γονείς σου

ουδέτερο γένος

Είναι καλύτερα να διαβάζεις πρώτα και μετά να κάνεις τις δραστηριότητές σου

είναι + τροπικό επίρρημα

ΜΟΡΦΕΣ ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΟΥ

Ένα υποκείμενο μπορεί να είναι:

Όνομα

Ουσιαστικό

Αντωνυμία

Άρθρο και μετοχή (έναρθρη μετοχή)

Άκλιτη λέξη με άρθρο

Αριθμητικό επίθετο

Ολόκληρη πρόταση ή φράση με άρθρο

Αναφορική πρόταση

Μία δευτερεύουσα ονομαστική πρόταση χωρίς άρθρο δίπλα σε απρόσωπο ρήμα ή έκφραση

Παράδειγμα

Ο Λευτέρης πηγαίνει σχολείο.

Το παγωτό είναι νόστιμο.

Εκείνος δεν λέει να σταματήσει τα αστεία.

Ο πεινασμένος καρβέλια ονειρεύεται

Τα παρακάτω είναι σωστά.

Δύο λείπουν από το τμήμα

Το ότι πρέπει να διαβάζουμε είναι δεδομένο

Όποιος θέλει να δοκιμάσει ας περάσει πρώτος

Πρέπει να περάσετε με προσοχή από αυτό το μέρος

ΠΟΤΕ ΠΑΡΑΛΕΙΠΕΤΑΙ ΤΟ ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΟ

- ✓ Όταν το υποκείμενο εννοείται εύκολα από τα συμφραζόμενα. Ο ομιλητής ή ο συγγραφέας με αυτό το τρόπο δεν δίνει έμφαση στο υποκείμενο. π.χ. Θα διαβάσω αργότερα. (ποιός; - εγώ)
- ✓ όταν είναι γενική έννοια: π.χ. οι άνθρωποι
- ✓ όταν το ρήμα αναφέρεται σε κάποιο φυσικό φαινόμενο: π.χ. καιρός